

Imidlertid åbner forslaget mulighed for, at omdannelse i stedet kan ske ved oprettelse af en forening, hvilket skyldes, at andelskasser er organiseret med en egentlig ejerkreds, hvorved omdannelsessituationen afgørende adskiller sig fra, hvad der er tilfældet ved sparekassers omdannelse til aktieselskaber, jf. bestemmelserne herom i lovens kapitel 12 b. Sparekasser er selvejende institutioner, bag hvilke der ikke er en ejerkreds, hvilket begrundet kravet om fortsat erhvervsøkonomisk regulering af den i forbindelse med omdannelsen til aktieselskab overdragne ejerkapital til en erhvervsdrivende fond. Eftersom andelshaverne ejer andelskassen, foreligger der ikke sådanne omstændigheder, der kan begrunde et krav om, at den til reserverne svarende aktiepost ved andelskassers omdannelse til aktieselskab, skal overdrages til en fond.

Også ved foreningsformen sikres, at de i andelskassen opsamlede reserver fortsat er til rådighed for andelskassens drift samtidig med, at det sikres, at de fremtidige aktionærer ikke får andel i disse midler. Til sikring af, at en sådan forening fortsat vil varetage andelskassens formål, foreslås det at stille krav om, at foreningens medlemmer skal være aktionærer i aktieselskabet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med stk. 3, jf. bemærkningerne hertil nedenfor.

Af forslagets stk. 2 fremgår, for så vidt angår en sammenslutning af andelskasser, at beslutning om fusion træffes af sammenslutningens generalforsamling. Der er ikke i forslaget taget stilling til, hvorledes beslutning i henhold til stk. 1 skal træffes i medlemsandelskasserne, hvilket må bero på deres vedtægter. Såfremt en andelskasse ikke ønsker at deltage i en af en sammenslutning besluttet omdannelse, jf. bestemmelserne i dette kapitel, betragtes dette som udtræden af sammenslutningen, jf. lovens § 15 m. Herved oprettes i realiteten en ny selvstændig og uafhængig andelskasse, der, når udtrædelsen træder i kraft, må opfylde det i lovens § 4 a nævnte kapitalkrav.

En i forbindelse med omdannelse oprettet forening vil ikke som fonde være undergivet en egentlig erhvervsøkonomisk regulering. Det afhænger af en konkret vurdering, hvorvidt en forening vil være omfattet af registreringspligten m.m. efter lov om erhvervsdrivende virksomheder. Der vil ikke være et som for fonde tilsvarende løbende tilsyn med foreningerne, hvorfor det til sikring af foreningens formål: at videreføre andelskassens virksomhed i aktieselskabet, er fundet hensigtsmæssigt at fastsætte regler om medlemskreds (forslagets § 52 k, stk. 1) og bestyrelsessammensætning (forslagets § 52 m) samt ved i stk. 3 at fastsætte, at egenkapitalen i tilfælde af

opløsning af foreningen ikke kan udloddes til foreningens medlemmer. I realkreditlovens § 76 findes en tilsvarende regel for foreninger, der ejer et realkreditaktieselskab.

§ 52 l

Bestemmelsen henviser til reglerne i aktieselskabslovens §§ 134-134 i, således at omdannelse af andelskasser følger samme regelsæt som omdannelse af sparekasser.

Disse regler fastslår princippet om universalsuccession, d.v.s., at aktieselskabet indtræder i andelskassens eller, i sammenslutninger heraf, andelskassernes rettigheder og forpligtelser uden debitorskifte i traditionel forstand. Stk. 2 omhandler forholdet til andelskassernes andelshavere. Andelskapital hæfter for andelskassens forpligtelser og svarer i alt væsentligt til aktieselskabers aktiekapital. Det foreslås, at andelshaverne som led i omdannelsen tilbydes ombytning af deres andelsbeviser med aktier eller kontant indløsning efter eget valg.

De nærmere bestemmelser om de rettigheder, der tillægges andelshaverne, skal indeholdes i fusionsplanen.

Bestemmelserne i stk. 3 og 4 er konsekvensændringer som følge af, at de pågældende virksomheder er pengeinstitutter, for hvilke der gælder særlige regnskabsregler. Stk. 5 fastslår, at Finanstilsynet skal godkende fusionen.

§ 52 m

I stk. 1 foreslås, at de oprettede fonde eller foreninger ledes af en bestyrelse på mindst 3 medlemmer. I omdannelsesreglerne for sparekasser foreskrives, at de ved omdannelse af sparekasser oprettede fonde ledes af en bestyrelse på mindst 5 medlemmer. Baggrunden for denne forskel er, at andelskasserne og disses reserver sædvanligvis har en væsentlig mindre størrelse end sparekasserne og de dertil hørende reserver.

Det følger af det almindelige fondsbegreb i henhold til lov om erhvervsdrivende fonde, at en fond skal have en selvstændig ledelse, hvilket krav almindeligvis anses for opfyldt, såfremt mindst ét af fondsbestyrelsesmedlemmerne er uvildig og uafhængig i forhold til stifter af fonden. Lovforslagets § 52 m, stk. 2 og 4, jf. bemærkningerne hertil nedenfor, indebærer, at for fonde, der besidder aktier i aktieselskabet udover en grænse på 25 pct. af aktiekapitalen i et selskab, hvor der er medarbejderrepræsentation, vil bestyrelsen bestå af mindst 5 medlemmer. For sådanne fonde svarer reglerne om bestyrelsens sam-